

מסורת הש"ס

(א) [למקח ח: (ב) נעשים
פיה מ"ד ופיה מ"ה]
(ג) [ומתקפה דנעשים פ"ג
ה"ב] (ד) [ג"ל [הקנ]
(ה) נעשים פ"ה מ"ה פ"ה
(ו) נעשים פ"ה (ז) חוספת
(ח) [ומתקפה דנעשים פ"ה (ט) ג"ל
פ"ה ג"ה] (י) [ש"ל [ג"ה]
(כ) [ג"ל [דמלע] (ל) [וע"ש
פ"ה פ"ה ט: ד"ה אמר].

מוכח רש"י

חידוה קודם לליבוה.
קודם שחיה שחין
לניסן הוא מתקן נחידה
(קמח: ו' [ב"מ] [א"ר
רומח [פסחים: ט'
בנפסיה: מ"ן ס"ד הא
(טס).

רבינו גרשום

שניה עפ"י כובא לו
ביותר והוא מרצה לרם
עולה לו אויל דבר
מעות. לא בצע על פסחה
למור לא היה נהנה: לכן
שחין ששורפו באור עד
פסחיה אדום. חידוה קודם
לליבוה כלומר מחמת
חידוה נשחטה לא מחמת
האור שחין לרבי: מטמאין
בשבור אחר כלומר
דבשניהם כחבי והחיה
שחיה ימים שואמר בשחי
סימנים בשער לכן ובפסחין
כלומר דבשניהם כחבי
אם פשה חשפה והנה
נחפך שער לכן בברית
לא היה חלקוה זה מזה
כלומר עפ"י ששניהם
יש דין אחד לומר שאין
מפטרין זה עם זה
שחין היה חצי גרים
שחין חצי גרים (בהרת)
[מכור] אין מצטרפין:
לקח בעצ אבא כלומר
שחין אותו עין אבא
במקום שחיתוין אותו:
במקום פסולה דוחים.
לא יחיוש אבר מעיקרו
כלום: כשחיתוין אבר
מעיקרו חס הוא ביהר
והוא שחין. ואי זהו
מקום [נחור] כרפן באר
עם גחלים דקים בסד
רומח כששחין פסחיהם
הוא כמה ימים אחר
עשיתו. בנפסיה רומח
פסולת הברזל שהפך
מסלף מכיוונו וכל דבר
הבא מחמת האור כגון
אלי וזכו. ותנאם את
שחין קודם לטובת כלומר
שחין היה שחין עליו והיה
מוטרי ב' ימים או ג'
ואח"כ בא על השחין
מטה ביטל מטה את
השחין ופסחיה ימי הגטרי
והבא היכי דמי כגון דהיה
חצי גרים דבר כלומר פאי
חבטא קודם כלומר חסכה
והיה שחין ואח"כ חבטא
כלומר הלבון והיה מטה
ומבטל ליה לחבטא כמו
דלא היה שם כלל עכשיו
דלא היה שחין ופסחיה
והא מצטרף או דילמא
קודם חבטא ואח"כ חבטא
ומבטל ליה לחבטא וזהו ליה
חבטא ושחין ומצטרפין:
ח"ש דאמר ר' לרבי לרבי
ושחין כו' אלמא חבטא
קודם וכך הבא חבטא
קודם ואח"כ חבטא ומבטל

ליכן. בצור. נלשון חכמים נקרא ליוון ונלשון הלועזים קורין
כדלמדת: שחיתו כשרה. ולא אמר שחיה היא זו ולא שחיה:
חידוה קודם לליבוה. מקדים וממחר לחתוך קודם שחיה הכהמה
מן האור: והאיכא לדדן. דמקין כשנכנס למוך החתך קודם שחשט

א"ר וירא אמר שמואל ליבן סבין ושחט
בה שחיתו כשרה חידוה קודם לליבוה
והאיכא צדדן בית השחיטה מירוח רוח
איכעיא להו ליבן שפור והכה בו משום שחין
נרון או משום מכוה נרון למאי נפקא מינה
לכדתניא [ושחין ומכוה במטמאין בשבור
אחר בשני סימנין בשער לכן ובפסחין] ור' למה
חלקן הכתוב לומר שחין מצטרפין זה עם
זה [ותניא] ואיזהו שחין ואיזהו מכוה לקה
בעין באבן בגפת בחמי טבריא ובכל דבר
שלא בא מחמת האור לאתויי אבר מעיקרו
זהו שחין ואיזהו מכוה בגחלת ברמין
בסיד רותח בנפסית רותח ובכל דבר הבא
מחמת האור לאתויי חמי האור זו היא מכוה
ותניא [ושחין ומכוה אם שחין קודם למכוה
במל מכוה את השחין ואם מכוה קודמת
לשחין במל שחין את המכוה והבא היכי
דמי כגון דהיה ביה חצי גרים שחין מעיקרא
וליבן שפור והכה בו ונפק ביה חצי גרים
אחר מאי חבטא קדים ואח"כ חבטא ומבטל
ליה לחבטא והיה ליה שחין ומכוה ולא
מצטרפין או דלמא חבטא קדים ואח"כ חבטא
ומבטל ליה לחבטא והיה ליה שחין ושחין
ומצטרפין ח"ש דאמר ר' וירא אמר שמואל
ליבן סבין ושחט בה שחיתו כשרה חידוה
קודם לליבוה אלמא חבטא קדים [חידוה
שאני ח"ש] ליבן שפור והכה בו נרון משום
מכות אש אלמא חבטא קדים התם נמי
דברוייה מיברו דהיינו חידוה: אמר רב נחמן
אמר רבה בר אבא [סבין של עבודת כוכבים
מותר לשחוט בה ואסור לחתוך בה בשר מותר
לשחוט בה מקלקל הוא ואסור לחתוך בה
בשר מתקן הוא אמר רבא] פעמים שהשוחט
אסור במסוכנת ומחתך מותר באטמי דקיימין
לקורבנא ותיפוק ליה משום שמנונית דאיסורא
ההכא: בנפס. שחיתו ידו בנפסות

של ימים והוא חס חס מאליו וכו': אבר מעיקרו. ממקום שעוקרים
העופרת והוא חס: נחלם. פסח שלא כנה: רמץ. אפר חס וכן שמו
נלשון ערבי: גפסיה. מין סד ושורפין אותו כמין סד: ונע"ה שחין
ומכוה כו'. כולה הך מתנייה מנערי הכא לפרושי מאי חביעין לן
דהא בעיא דלעיל הכי איבעיה לן ליבן שפור והכה בו חיה הכל
קודם לנח הכל המכה או הכל האור ונפקא מינה לכדתניא דהולכין
אחר האחרון דמני שחין ומכוה במקום אחד בלחיות מקום שלקה
בראשון לקח בשני בלחיות גרים ענמו: ביטל אחרון אם הראשון.
ונפקא מינה לענין צירוף שאם היה בו חצי גרים שחין ולקה בצור
באחת או חצי גרים נחפך אותו ופסחיהם נעשה מכוה ואם חס ור' למה
לאחר זמן אצל מכוה זו שלא ע"י האור ונולד בו חצי גרים שחין אחר
ונעשה שלם אין מצטרף עם הראשון וטעור והשחין אהני ליה ביטול
שאלו לא ביטל חצי גרים הראשון היה זה מצטרף עמו: והכא ד"ה.
לענין צירוף דלעיל ואיך מתענין לן. וליבן שפור והכה בו. ובהכא
זו יש מורה שחין ומורה מכוה ואיבעיה לן הי קדים ואח"כ דלמית בתרא
ונעטליה: חבטא קדים. כה ההכא קדים להרע לו לאדם והיה שחין
ואח"כ הכל והאור אחרון ומבטל ליה וה"ל מכוה ולא מצטרף בהדיא
חצי גרים קמא דה"ל שחין ומכוה: חידוה שאני. דמתוך שהוא דאין
הכל האור שבו חוק ותימיה קדם להכלו: אלמא חבטא קדים. ואח"כ
הכלל ומבטל ליה: דברוייה מברו. שלא הכה כנה אלא דקרו ואין
כאן חבטא אלא הכל אצל הכהו דאיכא חבטא אימא דהא היה בתרא
ומבטל הכלל: מברו. פוייג'ט בלע"ז: של עבודת כוכבים.

שמשחישו של קרנבנו של עבודת כוכבים ואסורה בנפלה כדלמרתין
כעלם שנשחטו לעבודת כוכבים והכנו מדרב: מקלקל הוא. ואין זו הנאה שחיה
היא עומדת לג' דברים לגדל ולדוה ולמחיה ולאיכילה: לחסור. מחסור
והיו הנאה שאם לא ישחטוהו תמות: באטמי דקיימי לקורבנא. נחמין טובים ירך
חשוב וזה שחמך הפסחין: ותיפוק ליה. אף על גב דהוא מקלקל אסור לחתוך משום שמנונית דאיסורא דנעלם שנעלם כפסין:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ח.

והא איכא צדדן. משמע מכאן שאם בשעת שחיטה יתקב הוושט
כנגד מה ששחט טריפה דהכא הוה צדדן למיכר משום לדדן
אז לא משום דמרווח רוחו: במטמאין. בשבור אחר בשני
סימנים בשער לכן ובפסחין. כן דעו דכסוף שצוה לראשון מטמא כי

פשה או אפי' לא פשה מטמא כי
איכא שער לכן וכן נחתלה מטמא
בשער לכן אצל כסוף שצוה חס אס
שער לכן ולא כסוף אע"ג דעמד
צעניו ולא כהה טעור אצל שער נעשים
צדדן הסגר פסע שנית והלשון קמא
קשה דלא הוה ליה למימר מטמאין
אלא מטמאין שאין כן בשאר נעשים
דעמד הסגר [וא"ל] דה"נ קלמך
מטמא בשער לכן ובפסחין דוקא אצל
אז אין שער לכן ולא פשה אע"ג דלא
כהה טעור: בחמי טבריא וכו'.
דבר שלא בא מחמת האור. אפילו
רבי יוסף דחבי ליה צ"כ כירה (שנת
דף נט.) מולדת האור משום דמחלפא
אפיתחא דגיהנם שמה כלל היה מודה
דנדון משום שחין ולא משום מכוה
כיון דהאי אור צדי שמים:

מותר לשחוט בה פסקא ר' הוא.
אע"ג דכסוף פרק אלו
דברים בפסחים (דף עג.) מחייב
לענין שנת גבי שחט בשנת כחון
לעבודת כוכבים משום מיקוין כל דהו
דמקו להוציא מיד אבר מן החי שאני
שנת דמלאכת מחשבת אסרה מורה
ובין שיש מקו פורתא חשיב מלאכת
מחשבת שלק נחמין אע"פ שקלקלו
יחד על תקווא אצל לענין הכנה
מעבודת כוכבים לא חשיב הנאה כיון
שקלקלו יחד על תקווא:

י שלבנה באור. הא דתמן
כסוף מסכת ע"ז
(דף עה.) סבין שפה בקרקע
והיא טעורה דסגי צענייה בקרקע
שער פעמים ולא צדי ליוון היינו
לחתוך בה לזון כדלמך הכה בגמרא
והא דמקוין לה כשלנייה בצור כה
לישכ צעניו יכא צד השחיטה רומח
ומימה דמשמע הכא דעני ליוון
וכן משמע נמי הכה בחוספתא
דמסכת ע"ז (פ"ט) דתמן השפודים
והאסללות והקטנים נלעגן בצור

ומימה דנפקת כל שעה ופסחים דף ל: משמע דסגי בהגעלה בצור
הני סבין דפסחיה היכי ענדין להו ומסקין להכחא אידי ואידי
בדומחין ואור"ה דש לחלק צדי חמך משום דהימירל בלע דענדין זה
מתקן כסוף מסכת ע"ז (דף עג.) אע"ג דהשחא צדעניו הוה איסורא
מ"מ בשעת צעניו הוה המירא אע"ג דר' אש גופיה חלש
כן במסכת ע"ז (דף עג.) ובפסחים (דף עג.) קלמך רב אש
לידי דמית ענדי ליה מחמיר על ענמו היה ונראה דהא דמסקין
והלכתא אידי ואידי בדומחין הוה מסקנא דמילתא דרב אש ועוד
אור"ה דהכא ובחוספתא איירי בסביני גדולים שולין כהן בשר והוה
משמין על ידי האור ולהכי צדי ליוון ודיקא נמי דקא חשיב להו
בחוספתא כהדי שפודין ואסללות אצל סבין דפסחיה מיירי בקטנים
והסביני ישנים שאני לוקחים מן העובדי כוכבים היה אומר רבי
כן ה"ר מאיר שצריך ליוון מפני שדרך העובדי כוכבים לתקן כהן נר
שדולק כהן חלז וגם מהפסין כהן בשר על גבי גחלים וחותכין ור"ת
היה אומר כיון דאין עיקר תשמישן לכן לא חיישין דלמא אחרמין וענדי
הכי ועוד אפילו אחרמי ואשתמש בו על ידי האור סגי בהגעלה
כל מה שכוין לפלית על ידי רומחין פולט בהגעלה ראשונה
ואין זה דיוק דלמלא כיון שנשתמש בו על ידי האור אין יולא מיד
דופיו לעולם בהגעלה כלל ליוון ופולט תמיד בכל הגעלותיו וענדי
דהוה אכלי חרס דלא סגי ליה בהגעלה ולא חלש כל מה ששחט
לפולט פולט בהגעלה ראשונה אלא אינו יולא מיד דופיו לעולם:

השוחט
אחד תאכדון את כל המקומות (דברים יז)
דפי' לשחוט בהגעלה כלל ליוון ופולט תמיד בכל הגעלותיו וענדי
דהוה אכלי חרס דלא סגי ליה בהגעלה ולא חלש כל מה ששחט
לפולט פולט בהגעלה ראשונה אלא אינו יולא מיד דופיו לעולם:

עין משפט
נר מצוה

לח א מ"י פ"ה מלכות
שחטה הלכה ככ פסח
עשין פנ עושין יד סיון
ט:

לח ב מ"י פ"ה מלכות
טומאת לרעה הלכה
ד:
ג [מ"י] שם הלכה ה:
ב ד ה מ"י שם הלכה ה:
מא ד מ"י שם הלכה ו:
בב ד ד מ"י שם הלכה
ג:

בג י ב מ"י פ"ה מלכות
ע"י הלכה יט פסח
לחין מה עושין יד סיון
י ספ"ה י: [וסיון] קמח
ספ"ה ב:

עין רש"י

פסחים. נזק.

שיטה מקובצת

[א] ואין נעזב בסיון אלא
חרוץ של סבין: [ב] והכה
בו מכה בכל צד: [ג] אין
מפטרין לרובו צדא אלא
טעור הוא הדין: [ד] לקח
באבן הכהו האבן בכת
אפי' כח"ל: [ה] ונחך אותו
חצי גרים ונעשה: [ו] לענין
שחין דלעיל דהבטי לן:
[ז] ואח"כ חבטא אחרון
ומבטל: [ח] ודקיימי
לשחין דורוין לי כסין
ג"ה והוא פקיסן לשחין
וכו': [ט] דבעו הסגר שנית
ר"ל דהיינו קאמר:

רבינו גרשום (הבשר)

לחבטא והוה ליה שחין
ומכוה ואין מצטרפין לא
חרוץ שאני ומכוה הכי
אמרינן הבא דחבטא קדים
אבל התם אמרינן דחבטא
קדים ואח"כ חבטא ומבטל
להכלא והוה ליה שחין
ושחין ועדיין שולא אני
שאלתי דלא יכלינן למילף
מכא. ח"ש ליבן שפור
והכה בו כי אלמא חבטא
קדים ורליפין זה מזה התם
נמי דבריה מיברו דהיינו
חרוץ כלומר בדין הכה
דחבטא קדים קודם אותו
בשבור ומשום הכי אמרינן
הבא דחבטא קדים אבל
התם לא אמרינן דחבטא
קדים אלא הכלא ואח"כ
חבטא ומבטל להכלא
והוה ליה שחין ושחין
ועדיין לא יכלינן למילף
מכא: פסחין של ע"ז
מותר לשחוט בה. מפני
שקלקל: ואסור לחתוך
בה בשר. מפני שמחמין:
פעמים שהשוחט אסור
במסוכנת. כלומר דמתקן
הוא: באטמי דקיימי
לקורבנא כלומר דהוה
רוצה ליתנם ואינו רוצה
שיתחבטו איברים [ואריס]
עכשיו כשיתחבט מקלקל
הוא: ותיפוק ליה משום
שמנונית דאיסורא אסור
לשחוט אף בהמה אחרת
ולא משום דאסור לחתוך
בה בשר דמתקן. לא בסבין
חרש כלומר שאינו

אף נראה דלא אסור לשחוט
בה גס לחתוך בה בשר כלל
אסור דמתקן.

